

Реставрація фонтану на Фонтанній площі в Центральному парку ім.Горького у м.Вінниці

Рекута О.С., Сокольвак Г.Ф.
Вінницький філіал інституту «НДІпроектреконструкція», м.Вінниця

Наведено основні проектні рішення реставрації фонтану та Фонтанної площі в Центральному парку культури і відпочинку ім.Горького у м.Вінниці

Центральний парк культури і відпочинку ім.М.Горького – пам'ятка садово-паркового мистецтва загально-державного значення, складає значну історичну та архітектурну цінність для м.Вінниці, є улюбленим місцем відпочинку мешканців та гостей міста. Парк розташований в центральній частині міста на території, яка з кінця першої пол. XIX ст. належала магнату Курловичу. Після революції 1917 р. Літній сад Курловича було націоналізовано. Період розбудови парку культури і відпочинку розпочався з 1936 р. В той же час йому присвоєно ім'я російського письменника М.Горького. Під час Великої Вітчизняної війни майже все було знищено, тому після звільнення від німецько – фашистських загарбників парк потребував відновлювальних робіт з внесенням змін відповідних впливу того часу.

Ансамбль Фонтанної площі сформувався в 1946-1958 рр. в результаті нового розпланування парку, яке здійснювалось під керівництвом авторів проекту В.Дулова та К. Бірюкова, і з того часу незмінно залишається композиційним центром планувальної схеми.

Овальна в плані площа по периметру обсажена високоростучими листяними та хвойними деревами і стриженими кущами. Середину площі прикрашає фонтан і дві великі квіткові клумби.

На площі часто проводяться масові громадські та культурно-мистецькі заходи. Існуюче планування та благоустрій площі не цілком відповідають такому функціональному призначенню. Для виступів використовується відкритий тимчасовий естрадний майданчик.

Фонтан є домінуючою архітектурною спорудою площі. Створений в 1947 р. за проектом архітектора Рабина та інженерів Зейгельмана і Гелера в класицистичному стилі радянської архітектури, фонтан відповідає композиційним особливостям площі.

Протягом тривалого часу експлуатації не проводились комплексні ремонти та відновлювальна реставрація фонтану та Фонтанної площі, що призвело до занедбаності та руйнування. Фонтан в останні роки знаходиться в неробочому стані.

Двостадійним проектом реставрації фонтану та Фонтанної площі передбачається відтворення архітектурних елементів фонтану зі збереженням стилістичного вигляду, реконструкція інженерного обладнання, відновлення благоустрою площі з пристосуванням під сучасне функціональне використання [1, 2].

Перед розробкою двостадійного проекту реставрації виконувались попередні роботи та наукові дослідження, в тому числі архітектурні та інженерні, за результатами яких надані висновки про існуючий стан Фонтанної площі та споруди фонтану, доповнені фотофіксацією та схематичними обмірами фонтану.

Проект реконструкції благоустрою Фонтанної площі спрямований на поліпшення комфорту просторового середовища, удосконалення зовнішнього вигляду. Основним методом реконструкції прийнято збереження параметрів та габаритів з її головним елементом – фонтаном (рисунок 1).

В основу архітектурно-планувального вирішення закладено єдиний принцип декоративного оформлення площі. Реконструкція з включенням нових елементів благоустрою (естрадний майданчик, квітники, лавки, світильники, вимощення) вирішується не тільки на рівні архітектурної композиції, але й з точки зору життєдіяльності площі та ступені її привабливості. Реконструкція та модернізація даного історичного середовища, часткова зміна розпланування підвищує ефективність та комфорт.

Архітектурно-планувальна схема площі, при її симетричності, умовно поділена на дві композиційних зони:

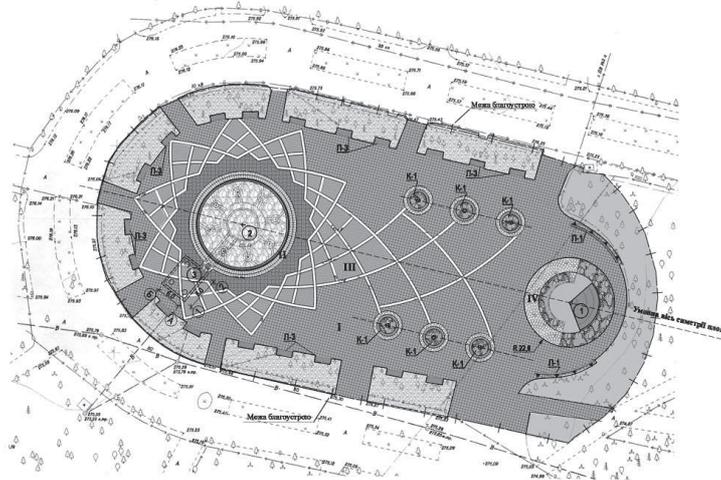
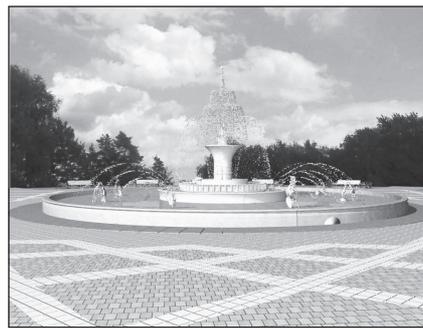

Рисунок 1. План благоустрою площі

- перша представляє собою просторову площадку з архітектурною домікантою – фонтаном, яка утримує навколишнє середовище (рисунок 2,а). Благоустрій (вимощення, озеленення, малі архітектурні форми) підпорядковуються основному структурному елементу. Вимощення - площинна поверхня з центричних кругів, виконане із гранітних плит та напильної бруківки (рисунок 2, б);
- друга частина площі несе молодіжно-розважальний характер, на якій розміщено естрадний майданчик зі стаціонарним накриттям – просторовою оболонкою (рисунок 3), навколо розміщені лави, зручні для відпочинку, газон з квітниками (рисунок 4).

а)

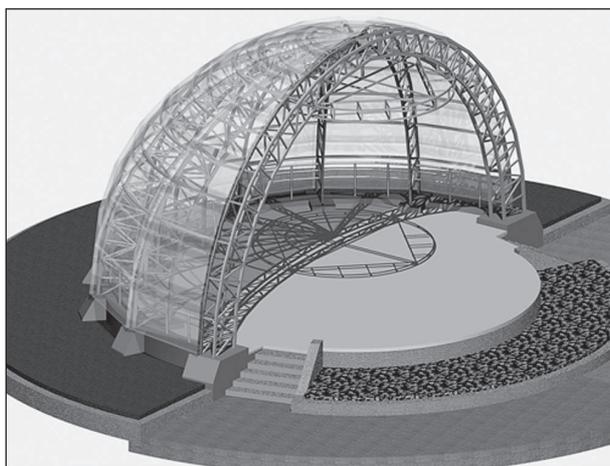

б)

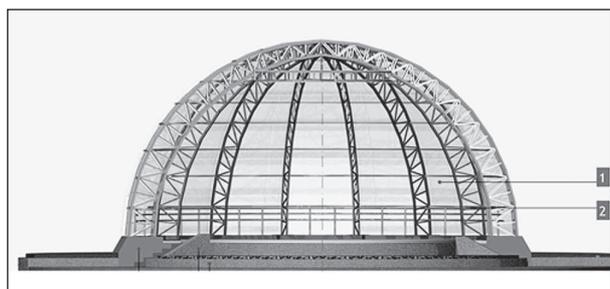
Рисунок 2. Загальний вигляд фонтану (а)
та графічне рішення вимощення площі (б)

Дугоподібні лавки навколо естрадного майданчика запроєктовані з граніту з дерев`яними вставками та акцентовані декоративними світильниками (рисунок 5). По периметру площі в існуючих міні-курдонерах замінюються лави для відпочинку.

Для декоративного вимощення площі застосовані стійкі до стирання гранітні плитки. Для гармонійного поєднання фонтану з площею та підвищення експлуатаційної стійкості, днище чаші басейну фонтану також облицьовується гранітною плиткою з утворенням геометричного малюнку.

а)

б)

Рисунок 3. Загальний вигляд (а) та головний фасад (б) фонтану

Споруда фонтану багатоярусна, встановлена в чаші басейна діаметром 21,5 м. Основою фонтану є монолітна залізобетонна конструкція з концентричними уступками. Архітектурну композицію фонтану утворюють закріплені до основи деталі з монолітного залізобетону, виконані у вигляді рослинних орнаментів.

Рисунок 4. Квітники

Рисунок 5. Лавки для відпочинку

Фонтан побудований в післявоєнні роки, коли панував в архітектурі «сталінський класицизм». Феєричний злет декоративних форм, підкреслений водними струменями, що високо здіймаються, цілком відповідає пафосу патріотизму та переможного оптимізму. Фонтан вирізняється своєю художністю і підлягає збереженню в існуючому вигляді, в тому числі, як своєрідне відображення історичного періоду в житті країни.

Будучи носієм естетично-художнього образу, що об'єднує навколишнє середовище, фонтан являється найважливішим елементом площі і підлягає незмінному збереженню. Цілісній реставрації підлягають архітектурні форми фонтану, спотворені часом та переробками. Необхідно зберегти як фізичні розміри фонтану, так і архітектурні форми, тому нові ліпні деталі на заміну пошкоджених передбачається відлити в формах, виготов-

лених з використанням в якості шаблону вцілілих зразків. Матеріал для відновлення застосувати залізобетон з високими показниками за водо- та морозостійкістю. Для додаткового захисту елементів фонтану від дії води та атмосферного впливу передбачити їх гідроізоляцію сучасними матеріалами (пенетрон) та фарбування водостійкими фарбами.

Кожний з історичних архітектурних стилів характеризується специфічною колірною гаммою. Класицизму притаманні світло-пастельні тони, тому центральна архітектурна форма фонтану вирішена в світло-бежевих тонах, з ярусним переходом кольору від темнішого відтінку до світлого (практично білого). Колірне вирішення підсилює пластичну виразність фонтану.

Реставрація існуючого облицювання та іншого оздоблення поверхонь днища стінок чаш фонтану передбачена із матеріалів, аналогічних існуючим (цементна стяжка, бетон).

Реконструкція недіючого інженерного обладнання фонтану запроєктована з застосуванням сучасних технологій для збагачення водної картини. Рішення з технологічного обладнання фонтану, які приймалися за участю фірми «Імперія води» (м.Київ), надають можливість роботи фонтану як у статичному режимі (повсякденно), так і в світлодинамічному режимі (святковий та урочистий час).

Для розміщення обладнання в безпосередній близькості біля фонтану запроєктована підземна насосна.

Інженерне забезпечення передбачене від існуючих мереж водопостачання та електропостачання, реконструкція яких визначена в обсягах, передбачених вимогами технічних умов та потужностями об'єкта.

В зв'язку з поетапним фінансуванням будівельних робіт, реконструкція об'єкта буде здійснюватись в три черги, які визначені замовником в завданні на проектування (таблиця).

До першої черги відноситься реставрації фонтану з будівництвом насосної та інженерним забезпеченням, до інших черг – реставрація площі. Розбивка на другу і третю чергу умовно проходить посередині і ділить площу відповідно функціональним зонам.

Таблиця. Техніко-економічні показники

№ п/п	Найменування	Од. вим.	Кількість			
			I черга	II черга	III черга	Всього
1	Загальна кошторисна вартість будівництва (у тому числі будівельно-монтажні роботи)	тис. грн.	4217,666 (2186,591)	3853,748 (3088,039)	4136,200 (3289,151)	12207,614 (8563,781)
2	Площа ділянки (розрахунковий показник)	м ²	-	4256,0	4019,0	8275,0
3	Площа забудови	м ²	384,7(фонтан) 60(насосна)	-	108,0 (естрада)	552,7
4	Вартість одиниці виміру	грн.	9484,0 (площа забудови)	905,0 (площа ділянки)	1029,0 (площа ділянки)	-
5	Площа покриття	м ²	-	3079,8	2392,5	5472,3
6	Площа озеленення (в т.ч. квітників)	м ²	-	909,5	1368,0 (219,7)	2277,5
7	Загальна кількість води в чашах фонтана	м ³	180,0	-	-	180,0
8	Розрахункова потужність	кВт	72,0	-	7,0	79,0

Перелік посилань

1. **Звіт про науково-технічну діяльність в 2010 р.**// Вінницький філіал ін-ту «НДІпроектреконструкція». – 2010. – Арх. №225-ф.
2. **Реставрація фонтану та фонтанної площі в ЦПКіВ ім.Горького, парку – пам'ятці садово-паркового мистецтва/** Вінницький філіал ін-ту «НДІпроектреконструкція». – Стадія Е. – Зам.№66/09.

Отримано 18.04.2011